

HRVATSKARIEČ

PREDPLATA: Za ŠIBENIK i AUSTRO-UGARSKU sa dostavom u knjucu mjesечно K 125, godišnje K 15.—. Za INOZEMSTVO K 23.—. Plativo i učivo u Šibeniku.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

Izlazi utorak, četvrtak i subotu

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UPRAVA „Hrvatske Rječi“ nalazi se u „Hrvatskoj Tiskari“ (Dr. Krstelj i drugi). — UREDNIĆTVO na obali br. 248. prizemno. — Rukopisi ne vraćaju se. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Tišak „Hrvatske Tiskare“ (Dr. Krstelj i drugi). — Izdavatelj i odgovorni urednik Dr. MARKO SKOČIĆ.

OGLASI PO CIENNIKU.

God. IX.

ŠIBENIK, četvrtak 24. travnja 1913.

Broj 816

Skadar u crnogorskim rukama.

Skadar se je predao crnogorskoj vojsci. Palo je oko njega na hiljade junačkih boraca. Koji su ostali i mogli se boriti, dok se je gordin branitelj odlučio na preduju, trpili su sve muke i napore, koje čovjek trpiti može. Cielu zimu izloženi nepogodam vremena, snieg, vjetru, vodi i vatri topova i pušaka, oni su ustrajali i zasadili su junački i ponosni svoj barjak nad gradom i svim njegovim utvrdoma koje su im toliko prkosile.

Odlanulo je kralju Nikoli, razveselilo se svako crnogorsko srdce. I ako nema u Crnojgori duše koja ne bi imala žaliti za kojim svojim dragim i milim, ona ipak danas kliče od ponosa, od radosti, od pravog narodnog uživanja, od junaštva.

Utrde koje su toliko jada im zadavale, sada su u crnogorskim rukama. Tu su već postavljeni svi oni topovi koji su te utrde rušile. Branici oni tvrdih utvrda nisu više Turci nego Crnogorci, koji su srčali na topovsku vatru prezior smrti.

I zar da bi ti junački boraci pre dali sada Skadar bilo i cijeloj Europi, ako ih ona nebi sve de cigloga poubjala?

Nema te sile koja će Crnogorce odalečiti iz Skadra, osim oružjem, smrću svih.

I hoće li to uslediti? I tko će se na to odvratiti? Velesile su došle svojim bojnim brodovljem pred obalam Crnogore namjerom da prieče zauzeće Skadra. Ali zauzeća nisu mogle sprječiti.

Hoće li one sada ratovati samo za to da Skadar sačuvaju Albaniju? I koje bi velesile bile pripravne za to ratovati? Koje bi bile na to pozvane? Koje bi se date na to, kad bi se iz takova što mogao izleći užasan onaj sukob, koji bi prevario valjda cijelu Europu u bojno polje, gdje bi milioni ratovali proti milionima oružanih najsvršenijim ubojitim oružjem.

Jer zauzdu je, svim velesilam nemože bili baš mnogo do toga da Skadar pripadne Albaniji, i da uobće bude oživljena ta Albanija.

Poklisi velesila jesu se sporazumili, da bi Skadar imao pripasti Albaniji. Ali koja je još to Alba ija? Zar nije ona još turska? I Zar nije u prvom redu Turska zvana da se sa ratujućim strankama sporazume gledje granica? A i bez toga zar nije Skadar sada crnogorski?

Dakle tu sporazum raznih poklisa raznih velesila ne može puno vrediti ako na njihov sporazum ne pristanu balkanski saveznici, napose Crnogora.

A da ona na bilo kakav sporazum, koji bi joj sada otimao Skadar, ne će pristati to je više nego očito.

Tu mora dakle odlučiti jača sila nego su Crnogorski topovi i samoprievor divnih boraca.

Koje će velevlasti htjeti tu silu upotrebiti?

Mi mislimo da neće nijedna. To bi mogla jedino Austro-Ugarska, a hvala njezinu diplomaciji ona bi tobože i moral. Jer mudra austro-ugarska diplomacija tako se izkazala svojom uvidjavnešću od god. 1908 pa unapred, a osobito zadnjih šest mjeseci, da je doživila poraz za porazom.

U najzadnje doba uhvatila se Albanije i Skadra na takav način, da joj sada ne ostaje nego ili još najzadnje ponizanje ili turnuti austro-ugarsku monarhiju u rat proti maloj državici kakova je Crnogora.

Jedna velesila proti sačići tobože poludivljih, ogladnjelih i zapuštenih od cielega sveta!

Kud veće bruke od te! I ni po jada da bi ostalo pri tomu. Ali što onda ako su velesile morale blokirati Crnogoru samo za to da dokažu Austro-ugarskoj, kako su one voljne njoj ići na ruku u granicama mogućnosti, a da preko toga one ne mogu i neće?

Hoće li se diplomacija Austro-Ugarske odlučiti i u tom slučaju na jedini

mogući izlaz, koji bi bio častan za njezin ugled? Ili će pustiti da Skadar bude crnogorski?

Jedna i druga odluka je veoma teška za Austro-Ugarsku. Pustiti sada da Skadar bude crnogorski bilo bi pravo ponizanje. Kušati ga Crnogorcima oteti moglo bi imati nedoglednih posljedica.

Jer najprvo balkanski su saveznici bez dvoje među sobom vezani ugovorom izmjenični i zajedničke obrane. Tu bi se dakle iz Crnogore mogao pojavitati celi balkanski savez, vojska prokušana, junačka od milijona ratnika kakav još nije bilo u Europi.

Naravno velesila kakova je Austro-Ugarska sa svojom c. i k. vojskom mogla bi i tomu doskočiti, ali tu je pogibelj da je balkanska vojska dodje i još tkogod.

Za stalno Austro-Ugarska ima svoje vjerne iake saveznice, Njemačku i Italiju, pa čega da se boji?

Europa, ona trojnoga sporazuma, kaže da ratovati neće. Ali je li to sjegurno? Tko kaže da velevlasti trojnoga sporazuma, Rusija, Francuska i Engleska, nebi ipak mogle promeniti svoje dosadašnje mišljenje?

Pa i Italija bi se mogla na po puta pokapati, jer nitko nezna što budućnost krije.

Prema tomu mi cienimo, da će se diplomatska austro-ugarska u najzadnjem šasu predomisljati malo više nego da sada, što će raditi u nedalekoj budućnosti. Možda se ona već i odlučila. Možda, dok mi ovo pišem, već je kocka pala.

Kakova je ta odluka austro-ugarske diplomacije ne znam, a i kad bi znali mi ju u nijednom slučaju promeniti nebi mogli, jer za mnenje ne samo nas nego ni svih Hrvata nitko se ne briga, niti mjerodavni krugovi austro-ugarske diplomacije mare za raspoloženje Hrvata.

A i što bi marili?

Oni su mudri, oni su uvidjavní, oni znaju najbolje što rade. Samo se nami čini da su gradjanski i trgovacki krugovi junački i magjarski zlovoljniji na djelovanje slavne austro-ugarske diplomacije nego mi.

Oni kao povlašteni i gospodajući živalj u austro-ugarskoj monarhiji mogli su razviti silnu industriju i trgovinu, što sve po novim odnosajima, stvorenila upravu austro-ugarske diplomacije, silne štete tripi. Mi Hrvati pak, bez razvijene industrije i veletrgovine, u tim granama narodnog gospodarstva ne trpimo mnogo, jer nemamo na čemu trpit, pa baš nemožemo ni biti ljudi na mudrost dokazanu po diplomaciji ove države.

Hoćemo li se i mi moći ljuditi na diplomatske Bečke i Peštanske u buduće opet takodjer ne znamo niti možemo znati, jer tko od Hrvata zna kako će se dogadjaj razvijati?

I što treba da oni to znadu? A kad bi i znali tko će vodit računa o njima?

I eto mi, htijući pisati o mogućnostima koje bi mogle nastupiti posjeće zaprednja Skadra po Crnogorskoj vojsci, uvidjamo da smo u istinu pod skrbništvom sjećljivo mudrijih i uvidjavnijih skrbnika nego smo za stalno mi. Jer da tako nije nebi se oni tako neumorno i uspješno brigali za nas, i ne bi mi bili u položaju da još najviše razbora pokazivamo kad se nijihovom djelovanju veselim, a pogotovo kad nad uspjesima koje su postigli kliktamo u veselju.

Prema izkazanomu može svak razbrati da smo mi baš osvjeđeni, te će mudra diplomacija Austro-Ugarska i u buduće mudro se brigati, kako će pospješiti blagostanje i zadovoljstvo u narodima austro-ugarske monarhije.

A da će se ona uprav svojski oko toga brigati, i da ćemo je i mi Hrvati još više moći hvaliti i zahvaljivati joj na toj divskoj brizi, nema sumnje, da će tomu

zauzeće Skadra po Crnogorcima dati najjače poticalo.

I jer smo uvjereni o tomu, mi nemožemo a da već sada slanoj austro-ugarskoj diplomaciji ne zaželimo dobar uspjeh u njezinim odlukama.

Ona će se nakon zauzeća Skadra po Crnogorskoj vojsci za stalno slavom ovjekovjeći.

I skoro da nas srdeč nutka, te radi te slave kliknemo da žive junački Crnogoreci; jest da žive, jer su dali prigode državnicima Austro-Ugarske, da se izkazu i proslave u cijelom potomstvu, pa i u potomstvu nas Hrvata.

Skadar — na Bojani grad.

Poslije šest mjeseci strašnog otpora predao se i on — Skadar, na Bojani grad...

Crnogorci zavjet izdunise!

Bajoslovnim prezirom smrti, junačka djeca Crne Gore krvlju potomstvu slovo zapisaše, koje će se glasiti dok je sunca i mjeseca...

Sveti, vjekovito slovo:

Dulce et decorum est pro patria mori!

Silne žrtve okrunile se uspjehom.

Kad se je skoro mislio, da kralj — pjesnik popušta, pade mu u krilo dozrela jabuka!

Tko će mu je iz krila oteti?

Divljenjem gleda, u malu Crnu Goru i zavidi joj.

Zavidi joj na junaštvo i odvažnost, zavidi joj na slavi bojovnoj.

A kralj-pjesnik, kralj velike duše, priklanja evo slobodnoj Balkanskoj Carici najlepši cvjet, cvjet crnogorskog krvlju zaliven — Skadar, na Bojani grad!

Naši brzojavi.

SKADAR PAO.

Cetinje, 24 travnja. Nakon užasnog juriša na bajunete, poduzeta sa strane crnogorske, koji je tražio čitavu noć, Skadar je kapitulirao.

Beč, 24 travnja. Pregovori između poklisa Plamena i generala Essad-paše već su dokrajčeni. Skadar je u rukama crnogorskim.

Opći položaj uslied pada Skadra.

Beč, 24 travnja. Opći položaj uslied pada Skadra, prosudjuje se dosta ozbiljan. Velesile raspravljaju, da se poslje pred Skadra internacionalna vojska, ali kao da u to malo vjeruju, jer će Crna Gora pokle nego je Skadar na bajunete zauzela, pokazati skrajni otpor.

Kralj Nikola — silan lav.

Cetinje, 24 travnja. Kralj Nikola izjavio je ovdje jednom dopisniku, da je pitanje Skadra dokrajčeno. Na upit: ako velesile poduzmu njere oružanom rukom, kralj se je trpko nasmješio i rekao: Nema toga, ko bi nam Skadar više preoteo. Ako smo ustrajali u našoj odluci, dok nam nije bio u rukama, sad će i mrtve kosti crnogorskih junaka ustati na obranu krvlju zauzetog grada.

Odjek pada Skadra.

Prag, 24 travnja. **Sve češke novine izlaze u posebnim izdanjima. Veselje neopisivo vlada u gradu. Sva predgrađa su okićena i rasvjetljena. Za večeras urečene skupštine**

ne sve su zabranjene. Priredjene su burne i velike demonstracije; podignute barikade uz pucnjavu revolera. Demonstracije se nastavljaju i nove pripremaju. Sutra sve stanovništvo grada imat će na prsimu slavensku troboju. Više stotina redara obilazi gradom. Vojска stoji spremna.

Slavlje na Cetinju.

Cetinje, 24 travnja. Jučer i danas slavlje slavi čitavo Cetinje. Nema kuće, koja nije okićena barjacima. Pred Dvorom burne aklamacije kralju. Staro mlado kliče urnebesno: Slava Crnoj Gori i njezinom kralju Gospodaru!

Novi pregovori.

Beč, 23 travnja. Buduć da odgovor balkanskih saveznika nije u svernu odgovor u zeljam velevlasti, povesti će se novi pregovori između velikih sila i balkanskih saveznika. Prema tomu, definitivno sklopljenje mira odgodjeno je za desetak dana.

Talijanski parlament.

Rim, 23 travnja. Jučer je opetno bio otvoren talijanski parlament. Ministar vanjskih poslova cilj svoj toplo govor posvetio uspomeni umorenog grčkog kralja Gjure. Izjavio je, da Grčka bude uverjena, e u prate simpatije talijanskog naroda. Komora je brzavoj izrazila saučešće nad smrću oplakanog kralja Gjure.

Desertirao podčasnik.

Rijeka, 23 travnja. Iz 79 regimente Jelačićeve desertirao je podčasnik Dušan Krainović. On je sudjelovao u pozatoj špinaži sa uapšenom braćom Jandrić. Dojavljivao je ovima vojničke tajne i bunio vojničke duhove, potpaljuju ih na revoluciju. Sada se nalazi u Švicarskoj.

Dr. Žitnik i stranka prava.

Šalje nam prijatelj: Za stalno vi niste pročitali u glasili sveslavenske ljudske stranke „Slovenec“ članak Dr. Ign. Žitnika pod naslovom „Temelj, habsburške države“ sa geslom: „viribus unitis“, pak Vam ga šaljem. U njemu ćete naći prilično toga nejasna i netočna, puno netočnije nego je n. pr. „Neue Freue Presse“ pisala o postanku pragmatičke sankcije. Ovaj bečki i židovski list, nami obično neprijateljski razpoložen, spominje prilično točno kako je došlo do te austrijske pragmatičke sankcije, te, kao za prvu, zna i taj list za hrvatsku pragmatičku sankciju. Dr. Žitnik za to nezna ili neće da zna. On nezna ni za kraljevstvo hrvatsko ni za kraljevstvo Hrvatsku, a po tom ni za hrvatsko državno pravo.

U tom članku tvrdi Dr. Ing. Žitnik i ovo: „Habsburšani so Mažarom darovali kraljevinu, ki je le kraljovina austrijske monarhije, kakov Hrvatska ali Kranjska.“

Dakle Hrvatska je kraljovina Austrije kao i kranjska?

I to tvrdi jedan član stranke, koja da ima isti politički program sa strankom prava?

Molim Vas da ovo par redaka uvrstite u Vaš cijenjeni list, jer cijenim da bi ipak bilo zanimivo znati, kako ta tvrdnja Dr. Žitnika, proti kojoj se „Slovenec“ neograduje, može se spojiti sa državnim pravom hrvatskim.

Opoz. Uredništva: Mi donosimo ovu bilježku našeg prijatelja sa primj

„TRISSIN“.

Za moje gumene vrbce „Trissin“, koje su se pokazale kao najbolje i koje vinogradarski stručnjaci lvali, pružam jamstvo, da isti uzprkos sunca, kiše i rose, moraju 14 dana na lozi uzdratić.

U jednom kilogramu imade oko 4.000 komada.

Rudolf Oesterreicher
Beč, II. Liliengasse 10.

SMREČAKA

crvenih, ovogodišnjih, suhih i zdravih, koju mu drago kolikoču kupuje tvrtka

BRAĆA MAKALE

ŠIBENIK
uz najveće dnevne cijene i najpovoljnije uvjete.

Marko Markovina

Split

Iza Prokurative (vlastiti stan)
Telefon 93.
Tek. račun kod Filialke Banca Commerc. Triestina.

I. ZASTUPSTVO I SKLADIŠTE

Eternit za moderne krovove — postavlja po specjalnim radnicima.

Civi od ceramike

Dimnjaci

Pločice za kuhinje, hodnike itd.

Stakla prosta i ornamentalna

Peći glinene postavlja po specjalnim

Sparherde radnicima

Papendek tanki i debeli

Zahodi porculane kompletni — posuda,

daščica, spremi za vodu i dr.

2. GRADJEVNO PODUZEĆE

ovlašteno Dozvolom c. k. Namjestništva u Zadru, izvadja sve radje svoje struke.

3. PRVA SPLITSKA MLJEKARNA.

Vlastita pomješa putem Poljuda, Prodaja Mlječka, Gnojna, Praščića za razplod — američke i njemačke pasmine.

Naslov za pisma i telegrame:

„Marko Markovina — Split“.

Papir i tuljei za cigarete
ABADIE
PARIS
Dobivaju se u svim trgovinama

Losonc & Hatvanski paromlinovi od Borsod Mischolz i Istvanskog dioničkog društva proizvadaju najbolje i najizdašnije vrsti

∴ BRAŠNA ∴

Najveće mlinško poduzeće. Dnevna produkcija 700.000 kilograma brašna.

Glavno zastupstvo i skladište kod tvrdke:

FRAN LENTIĆ Trst.

Vodovode

svih vrsti izradjuje
najveća slavenska tvrdka
Monarkije

A N T. K U N Z
Hranice (Morava).

Praktične upute i približni troškovnici badava.

Srećke u korist „Narodne Hrvatske Straže“

5 glavnih zgoditaka

90000, 40000, 30000, 20000 i 20000 kruna, odnosno franaka i lira

dobje tekom mjeseca svibnja

u sretnom slučaju već sa uplatom samo 5 kruna onaj, koji naruči izvrstnu skupinu 5 srećaka na 70 mjeseci obroka po K 5

— 15 vučenja godišnje! —

Zahtijevajte obširno svibanjsko izvješće o srećkama! Iz njegovog sadržaja: Za jednu krunu 100000 franaka! Izvješće razpošilja i naručbe prima za srećkovno odijelenje „Slovenske Straže“ g. Valentin Urbančić, Ljubljana.

PREBLAUER, SAUERBRÜNN

∴ I AUENQUELLE ∴

∴ MINERALNA VODA KISELICA ∴

Čista alkalična, posve naravna alpinska kiselica, uvek svježa, preporučena od svih liečnika kao najprijažnija voda za stolno piće te kao najbolje sredstvo proti želudčanim i bubreznim te spolnim kroničnim bolestima. Budući je rasićena izobiljem ugljične kiseline, to je izvrstna za mješati sa vodom ili bilo kojim drugim pićem, te se pije veoma za njezine vrstne ukuse.

Nalazi se u svakom hotelu, restauracijama i svim dućanima.

Glavno skladište za Trst, Primorje, Istru i Dalmaciju:

Hermann Tonitz, Trst.

Zastupstvo za Dalmaciju:
IVO MACHIEDO, Dubrovnik.

OGLAS.

Čestimo se javiti, da uz dosadašnje naše proizvode pravimo i specijalni škerlet za naše težačke kape i ostalo u raznim vrstama, bojama i cijenama, a uspijeva nam veoma dobro.

Cijene su mu veoma umjerene. Gg. vanjski trgovci i radionice kapâ, mogu se obratiti direktno tvornici za uzorke i cijene.

PRVA DALMATINSKA TVORNICA PREDIVA I TKALA I SPECIJALNOG ŠKERLETA

PAŠKO RORA i drugi u ŠIBENIKU.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu jedini je domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1884.

CENTRALA: Zagreb, u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice.

PODRUŽNICE i GLAVNA ZASTUPSTVA: Osiek, Rieka, Sarajevo, Ljubljana i Novi Sad.

Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. I., II. kat
Telefon 25-94

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sljedeće vrsti osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti.
2. Osiguranja miraza.
3. Osiguranja životnih renta.

II. Protiv šteta od požara:

1. OSIGURANJA ZGRADA (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica, industrijskih poduzeća).
2. OSIGURANJA POKRETNIH (pokućstva, dučanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.).
3. OSIGURANJA POLJSKIH PLODINA (žita, sijena itd.).

III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zavodska imovina u svim poslovnim granama iznosi K 3,013,332-66
Prihod premija s pristojbama K 1,486,297-56
Isplaćene odštete od postanka zavoda K 5,624,162-96

Sposobni posrednici i akviziteri primaju se uz povoljne uvjete.

Zastupstvo za Šibenik i okolicu

VLAĐIMIR KULIĆ - ŠIBENIK

Izvrstna roba!

Uz tvorničke cijene!

Moderne turističke košulje	Komad po K 1-70
Biele košulje za gospodu	" " 1-70
Bojadisane košulje za gospodu	" " 1-35
Velike gaće za gospodu biele i u bojama	" " 1-
Moderne pregače za gospodje	" " —80
Dječje pregače	" " —60
Izvrstne košulje za gospodje	" " 1-20
Bječe za gospodu 12 pari	" " 3-60
Jake bječe za gospodje 12 pari	" " 4-80
Rubci u bojama za glavu 12 komada	" " 3-60
Žepni rubci u bojama	" " 1-50
Žepni rubci, fini, bieli	" " 1-30

Adolf Zucker - Plzenj (Češka).

Veliki izbor rublja. — Prodaja u svim zemljama. — Cjenici badava i franko.

Pozor!

Pozor!

Gradjevni poduzetnici!

Izvrstno vapno, uz vrlo umjerene cijene
dobiva se kod

I. dalmatinske tvornice vapna
u TEPLJUHU kod Siverića.

Naručbe prima te daje potanje obavjesti
Podružnica Ljubljanske Kreditne banke u Splitu.

KRALJICA DAGMAR

HISTORIČKI ROMAN

ČESKI NAPISAO VACLAV BENEŠ TRŽEBISZKY · PREVEO PAVAO M. RAKOŠ

„Ja sam biskup Valdemar...“

Tudjinci su pogledali svojeg oslobođitelja od pete do glave. U svojoj domovini nikad nisu vidili tako obučenog slуга trojednoga Бога. Inače da, a dobar znak to nigdje nije bio.

„Čudite se, što imam mač, premda bi morao imati u desnici pastirsку palicu, na glavi šljem, ma da bi mi bolje pristajala mitra, a na prsima oklop, i ako bi morao imati na sebi pluvial... Žaliboze, da sam morao da učinim tako, u obranu svojih pravica, koje mi pripadaju po božjem zakonu... U ostalom sve čete saznati; međutim bit ćeće mi dragi gosti... Samo žalim, da vam u ovo vrijeme ne mogu iskazati više gostoljubja... Ako vam je milo, možete se poslužiti mojim konjima, ako ne želite, da se prije odmorite!“

Na to se biskup okrenuo brodarima, koji su čekali njegove zapovijedi.

„Vodu na ovoj strani ne puštajte iz vida! — Ne smijemo ih propustiti... Ovdje moraju na obalu...“

I odmah je kao stijkele otplovilo nekoliko ladjica na morskpu pučinu da razgledaju, da im ne bi umakla svatovska pratnja.

Tudjinci začudjeno pogledali se. Činilo im se, da su ti ljudi, medju koje su nehotice dospjeli, ipak nešto previše sumnjivi.

„Zaista — ne razumijem to!“ rekao je najstariji izmedju tudjinaca — češki.

„Mjesto u bodričku državu dospjeli smo nekamo u Dansku... To još ne moraju biti Švedjani. — Nesretnog dana otišli smo iz domovine, i zato nas neprestano prati nesreća... A gdje je naš brat?“

Tudjinci su zatim ušutili, i zagledali se u mračne baltičke valove...

Bili su to tri brata — Černina, koje je lani poslao otac, da potraže vojvodu Pršemislom... Svaki je krenuo na drugu stranu, a nekako pred mjesec dana sastali se čudnim slučajem, o kojem bi ljetopisac mogao da napiše cijelu knjigu... U domovinu nisu htjeli da se vratre, dok bar ne udju u trag Pršemislju... Naravno da ni slutili nisu, da je bio najmladji brat srečniji izmedju svih i da je on prvi priopćio Pršemislju rječu poruka, da se vrati u domovinu... Dvojica izmedju njih prosjedila su skoro cijelu godinu u tamnici, jedan na obali Rajne u gradu na nepristupačnoj stijeni, jer je kod ponosnog grofa odbio službu sokočnika, drugi je bio negdje u Primorju u starom Dvoru затvoren duže vrijeme, jer nije htio da uzme staru plemenitašu, a treći blidio je po Francuskoj... I kad su oba prva srećno izašla iz tamnice, kao da je bio nad njima njihov dobar duh, uputili su se u smjeru, kojim je dolazio onaj iz Francuske, i saslaše se na obali Sjevernoga mora — gdje se kasnije razvio bogat trgovачki grad Bremen.

Tek u Bremenu čuli su o namjeravanoj ženitbi danskog kralja s kćerom Pršemislom, koji je kao što već opet vojvoda na Hradčanima, a saznali su, kako je označeno zaklonište medju srednjim Bodričima i da je dansko poslanstvo već otišlo u Češku po nešto... I zato su svi najkraćim puteom pošli u Dansku, da prvi pozdrave mlade kraljicu u njezinoj novoj domovini...

A nesreća je, da tako rečem, bila prikovana uz njihove noge... Kad su na obali Istočnog mora sjeli na ladju, zahvatila ih bura i odnijela na Riju; i tek danas im uspjelo, da stupe na dansko zemljiste...

Još istog dana doplovilo je nekih stotinu ladjica s prilikama, kakve smo već vidjeli na ovdašnjoj obali.

Valdemar svjetile se oči od nutarnjeg zadovoljstva...

„Tek kaj stupim na danski prejstvo, upoznat ćete moje gostoljubje... Ako vam bude milo da služite danskom kralju, gospodo, od srca dat ću vam najčasnija mesta, koja dolikuju vašem znanju...“

Braća se opet pogledala u čudu.

„Proti komu se spremas u boj, časni oče?“

Ovo je pitanje nekako neugodno bilo novom kralju.

„Ne čudim vam se, jer ste tudjinci; znajte dakle, da se spremam proti mladom bratu pokojnog kralja, jer me njegov otac držao u tamnici punih četraest godina...“

Braća se još više začudila...

„Za ženu izabrao je tudjinku; kao da nema junačke krvi medju domaćim danskim porodicama, medju porodicama njemačkih knezova...“

„Otkud, ako smijemo zapitati, časni oče?“

„Iz Češke...“

Braća se opet pogledala i odmah su bili na čisto, ko je taj čovjek, koji im nudi službu na svojem Dvoru...

„Da li ti već sad možemo u čemu koristiti, časni oče?“

Najstariji Černinovac pokazivao se što poniznijim i opet se uljedno naklonio.

„Da li hoćeš? — Samo kako?“

„Ja znam, časni oče... Sljedit ćemo svatovsku pratnju, pridružit ćemo joj se, a onda si siguran, da ti ne će uteći...“

„Pa dobro, gospodo Francuzi!“

„Samu nešto te molim...“

„Da se niko od tvojih ljudi ne pokaže na obali... Ujedno trebamo od tebe putnu ispravu, da budemo sigurni u ovom kraju...“

Braća Černinima zasvijetile se oči od radosti više nego Valdemaru. Pa će ipak iskazati uslugu Pršemislovoj krvi. Ipak njihov trud i put nije bio uzaludan... Ko bi mogao sigurnije očuvati svatovsku pratnju od opasnosti nego oni, koja ih sve čeka... Samo da dobiju konje, da mogu odletjeti kao vjetar... A kojim će se putovali na otok kraljevski supruzi?

Za neko vrijeme jurila su smjerom prema Rödbi tri konjanika, kao da se velike ptice dočiju zemlje svojim krilima.

A tek što su otišli, stajao je pred biskupom Valdemarom vitez s obrazinom. Šljem na njegovoj glavi iz tamnog čvrstog čelika, oklop težak, na vitezovim prsima čudan znak: čovječe srce, probodeno bodežem, naoštrenim na tri strane... Vitez na krasnom vrancu stvorio se, kao da je pao iz oblaka. Valdemar se skoro poplašio. I stupio je natrag nekoliko koraka i pogledao je na brodare, koji su stajali nedaleko i pozorno gledali u daljinu, da li se vraćaju ladjice, koje su poslane na izvide...

„Što hoćeš od meni?“

Valdemar zapitao je nepoznance nešto plašljivo u danskom jeziku.

„Ti si nezadovoljan sa svojim prilikama u domovini...“

I tudjinarac govorio je danski, premda se lako vidjelo, da mu taj jezik nije materinski.

„A što se lo tebe tiče?“

„Jest!“

Vitez u opravi iz tamnog, čvrstog čelika tijesno se sagnuo biskupu.

Valdemar je već posegnuo za mačem.

„Ostavi svoj mač u koricama; za mene ti nije potreban!“

„Ko si i što hoćeš?“

„Ja sam neprijatelj danskom kralju i hoću da ti budem saveznik...“

„A ipak prije reci, ko si?“

Biskup Valdemar govorio je prijazno što je samo mogao.

(Nastaviti će se.)

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1912. slijedeće

glavne pruge:

Trst — Metković A (poštanska)

Polazak iz Trsta ponедјeljak u 5 sati posl. podne povratak svake subote u 6.15 sati prije podne.

Trst — Metković B (poštanska)

Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati posl. podne povratak svake srede u 6.15 sati prije podne.

Trst — Metković C (poštanska)

Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati posl. podne povratak u četvrtak u 6.15 sati prije podne.

Trst — Korčula (poštanska)

Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati posl. podne povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.

Trst — Šibenik (poštanska)

Polazak iz Trsta u petak u 5 sati posl. podne povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst — Makarska (trgovačka)

Polazak iz Trsta svake srede u 6 sata pos. pod. povratak svaki ponedjeljak u 1.15 posl. podne

Trst — Vis (trgovačka)

Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne.

KO ŽELI ZDRAVLJA

neka pohodi glašovito

Spljetsko sumporno kupalište

NAGY | DRUG

koje posjeduje, kako već poznato, najljekovitiju mineralnu vodu u Evropi. U jednoj litri sadržano je 31.5 grama razne soli. — Otvoreno cijelu godinu.

Prospekti šalje uprava.

INSAM & PRIMOTH

St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Kiparske radnje iz drveća za crkve
Kipovi svetaca, oltari, propovjedao nice
križni putevi, raspela, jaslice itd.
Katalog uzoreka s cienama daje se badava.
Za dostavu naručbe do stacije uključivo sa
škrinjom, ne plaća naručitelj.

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJAJE
INKASO, POHRAŇUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DE
VIZE SE PREUZIMLJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU, SE
BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJU DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE,
ZALOZNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLACIVANJE.
OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REV
IZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT
NO, UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

HRVATSKA TISKARA

(Dr. Krstelj i drug) :: Šibenik :: (Dalmacija).

Veliko skladište svih vrsti tiskanica za župske i občinske urede.

Tiskanice izradjene su na finom i trajnom papiru, a cijene su im veoma nizke. Pri naručbam za veću točnost, uz broj popisa valja naznačiti i naslov tiskanice.

Izradjuje sve vrsti posjetnica, poziva za zabave i koncerne, jestve
nike, diplome, cienike, protokole, brošure itd. itd.

Za sokolska društva imamo naročite Clischée i znakove, te smo u mogućnosti svaku naručbu izvršiti na podpuno zadovoljstvo. Naročito smo snabdjeveni krasnim slovima za izradbu svake vrste i veličine plakata. Čista papira svake vrste i količine, kao i obvoja prodajemo uz vrlo nizke cijene.

Svi poslovi izvršuju se najvećom preciznošću i vrlo brzo.

Vlastita knjigovežnica

obskrbljena svim potrebnim i najmodernijim strojevima kao i onim za rezanje, perforiranje, pozlaćivanje i t. d. Uvezuje sve crkvene knjige, Missale, protokole, brošure, te sve radnje u knjigovežku struku zasjecajuće.

Napomenuti nam je, da smo svim radnjama, kao i papiru i tiskanicama cijene znatno snizili.

SPUŽAVA

RAFINIRANIH I PROSTIH . . .

svake veličine i oblike

za sve moguće potrebe te za toilette

imade veliku zalihu

SPUŽVARSKA ZADRUGA